2025/657

31.3.2025.

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/657

(2025. gada 17. marts),

kurā apstiprināts, ka ir apmierinoši izpildīti nosacījumi neatmaksājamā finansiālā atbalsta un aizdevuma atbalsta trešās daļas izmaksai saskaņā ar Ukrainas mehānismā paredzēto Ukrainas plānu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu ([1]), un jo īpaši tās 26. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) No Ukrainas mehānisma ("mehānisms") I pīlāra Ukrainai laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam dara pieejamu finansiālu atbalstu līdz 38 270 000 000 EUR apmērā neatmaksājama atbalsta un aizdevumu veidā. Finansējumu no I pīlāra galvenokārt piešķir, pamatojoties uz Ukrainas mehānisma Ukrainas plānu ("plāns"). Plānā ir izklāstīta Ukrainas reformu un investīciju programma un norādīti kvalitatīvi un kvantitatīvi pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra.

(2) Ievērojot Regulas (ES) 2024/792 19. pantu, Padome pieņēma Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 ([2]) par plāna novērtējuma apstiprināšanu. Plāna uzraudzības un īstenošanas grafiks, tostarp kvalitatīvie un kvantitatīvie pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra, ir izklāstīti minētā lēmuma pielikumā.

(3) Kopējā finanšu resursu summa, kas saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 tiek darīta pieejama plānam, ir 32 270 000 000 EUR, no kuriem 5 270 000 000 EUR ir neatmaksājamā finansiālā atbalsta veidā un līdz 27 000 000 000 EUR ir aizdevuma veidā.

(4) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 24. un 25. pantu 6 000 000 000 EUR Ukrainai ir izmaksāti kā ārkārtas pagaidu finansējums un 1 890 000 000 EUR Ukrainai ir izmaksāti kā priekšfinansējums, kas ir avansa maksājums 7 % apmērā no aizdevuma atbalsta, kuru Ukraina ir tiesīga saņemt plāna ietvaros.

(5) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 4. punktu Ukrainai pirmajās divās maksājuma daļās plāna ietvaros ir izmaksāti 8 221 521 428 EUR, no kuriem 3 000 000 000 EUR ir izmaksāti neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā un 5 221 521 428 EUR – aizdevumu veidā. Saskaņā ar aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp Savienību un Ukrainu, ievērojot Regulas (ES) 2024/792 22. pantu, aizdevuma priekšfinansējuma dzēšanai tika izlietota summa 393 017 742 EUR apmērā no pirmajām divām maksājuma daļām.

(6) Ukraina 2025. gada 15. janvārī saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 2. punktu iesniedza pienācīgi pamatotu pieprasījumu neatmaksājamā finansiālā atbalsta un aizdevuma atbalsta trešās daļas izmaksai 3 717 741 935 EUR apmērā, kā noteikts Īstenošanas lēmuma (ES) 2024/1447 pielikumā. Pieprasījumam bija pievienoti vairāki dokumenti, kas liecina, ka attiecīgie pasākumu posmi ir apmierinoši izpildīti, kā arī visi pārējie dokumenti, kas nepieciešami saskaņā ar 12. pantu Pamatnolīgumā, 5. pantu finansēšanas nolīgumā un 6. pantu aizdevuma līgumā, kuri, ievērojot, attiecīgi, Regulas (ES) 2024/792 9., 10. un 22. pantu, noslēgti starp Savienību un Ukrainu.

(7) Saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 Ukraina līdz ar savu maksājuma pieprasījumu ir sniegusi pierādījumus, kas liecina, ka līdz 2024. gada 4. ceturksnim ir apmierinoši izpildīti 13 pasākumu posmi. Minētie pasākumu posmi attiecas uz dažādām reformām, kas izklāstītas plāna nodaļās par publisko finanšu pārvaldību, tiesu sistēmu, publisko aktīvu pārvaldību, cilvēkkapitālu, uzņēmējdarbības vidi, decentralizāciju un reģionālo politiku, enerģētikas nozari, transportu, agropārtikas nozari un kritiski svarīgo izejvielu pārvaldību. Spēkā ir stājušies tiesību

([1]) OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

akti par maksātnespējas režīma uzlabošanu, par Ukrainas Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas neatkarības nodrošināšanu, par Valsts agrāro reģistru un par nacionālās programmas derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai pārskatīšanu. Tika pieņemta valsts īpašumtiesību politika un tika pabeigta valsts uzņēmumu klasifikācija. Tika pieņemta stratēģija psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un personu ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēku un bērnu aprūpes deinstitucionalizācijai. Ukraina ir arī pieņēmusi: rezolūcijas tirgus uzraudzības pasākumu atsākšanai un nepārtikas preču kontrolei; rezolūcijas pilsētplānošanas attīstībai vietējā līmenī; pārskatīto Ukrainas valsts transporta stratēģiju; stratēģiju robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku; un lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģiju. Tika ieviesta uz tirgu balstīta atjaunīgo energoresursu sistēma.

(8) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 4. punktu Komisija ir sīki novērtējusi Ukrainas pieprasījumu un sniegusi pozitīvu novērtējumu par 13 kvalitatīvo un kvantitatīvo pasākumu posmu apmierinošu izpildi trešās maksājuma daļas izmaksas nolūkā, kā norādīts šā lēmuma pielikumā. Minētais pozitīvais novērtējums tika veikts saistībā ar plāna īstenošanu. Turpmāka saskaņošana ar ES *acquis* tiks veicināta, izmantojot pievienošanās Eiropas Savienībai procesu.

(9) Komisija ir novērtējusi, ka Ukraina joprojām izpilda priekšnosacījumu Savienības atbalsta saņemšanai, kā noteikts Regulas (ES) 2024/792 5. pantā. Proti, Ukraina turpina atbalstīt un ievērot efektīvus demokrātijas mehānismus, tostarp daudzpartiju parlamentāro sistēmu, un tiesiskumu un garantēt cilvēktiesību, tostarp pie minoritātēm piederošu cilvēku tiesību, ievērošanu.

(10) Tādēļ šajā lēmumā būtu jāapstiprina, ka ir apmierinoši izpildīti attiecīgie nosacījumi trešās maksājuma daļas izmaksai plāna ietvaros.

(11) Ņemot vērā sarežģīto fiskālo situāciju, ar ko saskaras Ukraina, ir ārkārtīgi svarīgi izmaksāt līdzekļus pēc iespējas ātrāk. Ņemot vērā situācijas steidzamību un lai paātrinātu procesu, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas būtu jāpiemēro no tā pieņemšanas dienas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek apstiprināts, ka attiecīgie nosacījumi trešās maksājuma daļas 3 717 741 935 EUR apmērā, kā noteikts Īstenošanas lēmuma (ES) 2024/1447 pielikumā, izmaksai ir apmierinoši izpildīti saskaņā ar novērtējumu, ko Komisija sniegusi atbilstīgi Regulas (ES) 2024/792 26. pantam, kas pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no tā pieņemšanas dienas.

Briselē, 2025. gada 17. martā

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

K. KALLAS

PIELIKUMS

Novērtējums par to, vai ir apmierinoši izpildīti pasākumu posmi, kas saistīti ar Ukrainas plāna trešo maksājumu

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar 26. pantu Regulā (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu ([1]), Ukraina 2025. gada 15. janvārī iesniedza pieprasījumu Ukrainas plāna trešās maksājuma daļas izmaksai. Lai pamatotu maksājuma pieprasījumu, Ukraina sniedza pamatojumu tam, ka ir apmierinoši izpildīti visi 13 pasākumu posmi, kuri izklāstīti pielikumā Padomes 2024. gada 14. maija Īstenošanas lēmumam (ES) 2024/1447 par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (PĪL pielikums) ([2]).

Pamatojoties uz Ukrainas sniegto informāciju, visi 13 pasākumu posmi ir uzskatāmi par apmierinoši izpildītiem.

Kā daļa no C.2. nodaļas par publisko finanšu pārvaldību ir pieņemts Valsts nodokļu dienesta digitalizācijas stratēģiskais plāns. Kā daļa no C.3. nodaļas par tiesu sistēmu ir stājies spēkā tiesību akts par maksātnespējas režīma uzlabošanu. Kā daļa no C.6. nodaļas par publisko aktīvu pārvaldību ir pieņemta valsts īpašumtiesību politika un ir pabeigta valstij piederošu uzņēmumu klasifikācija. Kā daļa no C.7. nodaļas par cilvēkkapitālu ir pieņemta stratēģija psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un personu ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes deinstitucionalizācijai un bērnu tiesību stratēģija. Kā daļa no C.8. nodaļas par uzņēmējdarbības vidi ir pieņemta rezolūcija tirgus uzraudzības pasākumu atsākšanai un nepārtikas preču kontrolei. Kā daļa no C.9. nodaļas par decentralizāciju un reģionālo politiku ir pieņemtas rezolūcijas pilsētplānošanas attīstībai vietējā līmenī. Kā daļa no C.10. nodaļas par enerģētiku ir ieviesta uz tirgu balstīta atjaunīgo energoresursu sistēma un ir stājies spēkā tiesību akts, lai nodrošinātu Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas neatkarību. Kā daļa no C.11. nodaļas par transportu ir pieņemta pārskatītā nacionālā transporta stratēģija un stratēģija robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku. Kā daļa no C.12. nodaļas par agropārtikas nozari ir pieņemta lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģija un ir stājies spēkā tiesību akts par Valsts agrāro reģistru. Kā daļa no C.13. nodaļas par kritiski svarīgo izejvielu pārvaldību ir stājies spēkā tiesību akts, ar ko pārskata nacionālo programmu derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai.

2.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Valsts nodokļu dienesta digitalizācijas stratēģiskā plāna pieņemšana
Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Uzlabota ieņēmumu pārvaldība
Tiek finansēta no: aizdevumiem
Konteksts Prasība 2.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda: *"Saskaņā ar Valsts ieņēmumu stratēģijas 2024.–2030. gadam ieteikumiem tiek pieņemts Ukrainas Valsts nodokļu dienesta ilgtermiņa stratēģiskais plāns digitālajai attīstībai, digitālajai pārveidei un digitalizācijai."* 2.1. pasākumu posms ir 2. nodaļas (publisko finanšu pārvaldība) 1. reformas īstenošanas otrais posms. Pirms tā bija 2.2. pasākumu posms (Valsts muitas dienesta digitalizācijas stratēģiskā plāna pieņemšana), kas tika pozitīvi novērtēts 2024. gada 2. ceturksnī.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu (OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj). Padomes īstenošanas lēmuma pielikums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9492-2024-ADD-1/lv/pdf.

Iesniegtie pierādījumi

1. Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām.

2. Finanšu ministrijas 2024. gada 24. decembra Rīkojuma Nr. 660 *"Par Informācijas tehnoloģiju pārvaldības komitejas lēmuma īstenošanu publisko finanšu pārvaldības sistēmā"* kopija.

3. Finanšu ministrijas 2024. gada 24. decembra Rīkojuma Nr. 660 pielikuma *"Ukrainas Valsts nodokļu dienesta digitalizācijas stratēģiskais plāns līdz 2030. gadam"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 2.1. pasākumu posma pamatelementiem.

2. nodaļas (publisko finanšu pārvaldība) 1. reformas mērķis ir uzlabot iekšzemes ieņēmumu mobilizāciju, uzlabojot nodokļu un muitas administrāciju efektivitāti un lietderību. Šajā nolūkā Finanšu ministrija ar 2024. gada 24. decembra Rīkojumu Nr. 660 pieņēma *Ukrainas Valsts nodokļu dienesta digitalizācijas stratēģisko plānu līdz 2030. gadam*. Stratēģiskā plāna mērķis ir stiprināt nodokļu administrācijas darbību un pakalpojumu sniegšanas spēju, modernizējot tās digitālās infrastruktūras ekosistēmu.

Stratēģiskajā plānā ir noteiktas galvenās prioritātes un saistītie projekti Valsts nodokļu dienesta digitālajai attīstībai saskaņā ar Ukrainas Nodokļu kodeksu un Valsts ieņēmumu stratēģiju 2024.–2030. gadam. Galvenās prioritātes ir šādas: i) uzlabot nodokļu maksātāju saistību izpildi; ii) veicināt pārredzamību; iii) uzlabot datu kvalitāti un pārvaldību; iv) saskaņot digitālās sistēmas ar ES digitālajām sistēmām un v) stiprināt datu drošību. Plānā apzināti 26 projekti, kas jāīsteno nākamajos piecos gados, lai palīdzētu sasniegt noteiktās prioritātes. Šo projektu mērķis ir vai nu uzlabot esošās IT sistēmas, vai ieviest jaunas.

Lai uzlabotu nodokļu maksātāju saistību izpildi un palielinātu kopējo nodokļu bāzi, plāns paredz ieviest automatizētu uz risku balstītu pārvaldības un revīzijas sistēmu, kas izstrādāta, lai apzinātu augsta riska nodokļu maksātājus un novērtētu saistību neizpildes riskus. Tas paredz arī uzlabojumus attiecībā uz nodokļu deklarāciju elektronisku iepriekšēju aizpildīšanu, lai atvieglotu nodokļu deklarēšanu. Lai veicinātu pārredzamību, tiks ieviesta informācijas pārvaldības sistēma reāllaika datu sniegšanai par nodokļu maksātāju nodokļu statusu. Datu glabāšanas vienotas elektroniskās noliktavas izveidei būtu jāuzlabo datu kvalitāte, pārvaldība un izmantošana. Integrācijai PVN informācijas apmaiņas sistēmā (*VIES*) un akcīzes preču aprites un kontroles sistēmā (*EMCS*) būtu jāpalīdz Ukrainai vēl vairāk saskaņot savas digitālās sistēmas ar ES digitālajām sistēmām.

Stratēģiskajā plānā ir iekļauta pārskatīšanas klauzula, lai nodrošinātu saskaņotību ar iespējamo attīstību ES līmenī attiecībā uz digitālajām sistēmām nodokļu administrēšanas jomā, tostarp *VIES* un *EMCS*.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

3.6. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par maksātnespējas režīma uzlabošanu stāšanās spēkā

Saistītā reforma/investīcijas: 2. reforma. Maksātnespējas un tiesu nolēmumu izpildes reformas

Tiek finansēta no: neatmaksājama atbalsta

Konteksts

Prasība 3.6. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Stājas spēkā likums par maksātnespējas režīma uzlabošanu un attiecīgie sekundārie tiesību akti, ar ko ievieš maksātnespējas novēršanas sistēmu un agrīnās brīdināšanas instrumentu juridiskām personām un uzņēmējiem saskaņā ar principiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvā (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132. Jaunie tiesību akti ir vērsti uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *bankrota novēršana un parādnieku maksātspējas atjaunošana,*

— *agrīna krīzes pazīmju atklāšana uzņēmumā,*

— *papildu iespēju noteikšana uzņēmumu maksātspējas atjaunošanai,*

— *informācijas pieejamība uzņēmumiem par maksātnespējas novēršanas un agrīnās brīdināšanas mehānismiem."*

3.6. pasākumu posms ir 3. nodaļas (tiesu sistēma) 2. reformas īstenošanas pirmais no pieciem pasākumu posmiem. Tam seko 3.8. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 2. ceturksnim) par tiesas nolēmumu izpildes uzlabošanu; 3.9. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 4. ceturksnim) par nolēmumu izpildes datu vākšanas sistēmu; 3.7. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2026. gada 1. ceturksnim) par mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) maksātnespējas procedūru vienkāršošanu un 3.10. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2026. gada 2. ceturksnim) par tiesas nolēmumu izpildes IT sistēmas modernizāciju.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 19. septembra Likuma Nr. 3985-IX *"Par grozījumiem Ukrainas Bankrota procedūru kodeksā un citos Ukrainas tiesību aktos attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2019/1023 īstenošanu un preventīvas pārstrukturēšanas procedūru ieviešanu"* kopija;

3) Ukrainas 2024. gada 4. decembra Likuma Nr. 4114-IX *"Par grozījumiem dažos Ukrainas tiesību aktos par dažu iekšzemē pārvietotu personu kategoriju prioritātes tiesībām saņemt kompensāciju par iznīcinātā nekustamā īpašuma objektiem"* kopija;

4) Ukrainas Ministru kabineta 2024. gada 13. decembra Rezolūcijas Nr. 1424 *"Par grozījumiem Ukrainas Tieslietu ministrijas noteikumos un dažu Ukrainas Ministru kabineta rezolūciju par bankrotu atcelšanu"* kopija;

5) Ukrainas Tieslietu ministrijas 2024. gada 23. decembra Rīkojuma Nr. 3710/5 *"Par fiziskas personas preventīvas pārstrukturēšanas, bankrota un maksātnespējas procedūru statistiskās informācijas vākšanas, apkopošanas un publicēšanas Ukrainas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē procedūras apstiprināšanu"* kopija;

6) Ukrainas Tieslietu ministrijas 2024. gada 25. decembra Rīkojuma Nr. 3734/5 *"Par mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu preventīvas pārstrukturēšanas plāna un līguma ar preventīvas pārstrukturēšanas administratoru standarta veidlapu apstiprināšanu"* kopija;

7) Ukrainas Tieslietu ministrijas 2024. gada 25. decembra Rīkojuma Nr. 3733/5 *"Par grozījumiem obligāto jautājumu sarakstos to personu apmācībai, kuras plāno veikt maksātnespējas procesa administratoru darbības, un maksātnespējas procesa administratoru apmācībai nebanku finanšu iestāžu bankrota lietās un to valstij piederošu uzņēmumu un uzņēmumu apvienību bankrota lietās, kuru reģistrētajā kapitālā vairāk nekā 50 % akciju (daļu) pieder valstij"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 3.6. pasākumu posma pamatelementiem.

Ukrainas parlaments 2024. gada 19. septembrī pieņēma Likumu Nr. 3985-IX. 2024. gada 4. decembrī tas pieņēma Likumu Nr. 4114-IX, ar ko groza likuma noteikumu spēkā stāšanās datumu. Pamatojoties uz šo grozījumu, likums stājās spēkā 2025. gada 1. janvārī un attiecīgie sekundārie tiesību akti – no 2024. gada 4. decembra līdz 2025. gada 1. janvārim.

Ar Likumu Nr. 3985-IX ievieš maksātnespējas novēršanas sistēmu un agrīnās brīdināšanas instrumentus juridiskām personām un uzņēmējiem saskaņā ar principiem, kas noteikti *Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvā (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132*. Ar likumu ieviestā sistēma ļauj novērst bankrotu un atjaunot debitoru maksātspēju. Tajā jo īpaši ietverti šādi aspekti: i) maksātnespējas risku apzināšana un ziņošana par tiem; ii) skaidrs process preventīvas pārstrukturēšanas procedūras sākšanai un atrisināšanai; iii) skaidras un visaptverošas prasības attiecībā uz pārstrukturēšanas plāniem; iv) maksātnespējas procesa administratora iecelšana; v) prasība debitoriem pierādīt uzņēmuma dzīvotspēju; vi) kreditoru interešu ievērošanas kritērija īstenošana; vii) debitoru aizsardzības pasākumi (tostarp izpildes darbību apturēšana); viii) pārkategoriju "piespiedu piemērošanas" mehānisms kreditoru prasījumu apmierināšanai; ix) darba ņēmēju interešu aizsardzība un x) procedūras vienkāršošana mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Likums ļauj agrīni atklāt krīzes pazīmes uzņēmumā. Tas ietver juridisku pienākumu uzņēmuma revidentiem, grāmatvežiem un vadībai paziņot debitoriem par jebkādām maksātnespējas pazīmēm vai draudiem. Ukrainas Tieslietu ministrijai savā tīmekļa vietnē ir jādara pieejama informācija par procedūru un instrumentiem agrīnai brīdināšanai par maksātnespējas riskiem. Ar sekundārajiem tiesību aktiem tiek atjauninātas obligātās apmācības prasības maksātnespējas procesa administratoriem, lai iekļautu preventīvu pārstrukturēšanu nolūkā palielināt informētību par procedūru un veicināt tās izmantošanu. Likums ļauj apzināt un īstenot papildu iespējas uzņēmumu maksātspējas atjaunošanai. Tas ietver debitoru papildu aizsardzības pasākumus attiecībā uz pagaidu finansējumu, saistību pārprofilēšanu un jauniem finansēšanas un kapitāla piesaistīšanas pasākumiem pārstrukturēšanas plāna ietvaros.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

6.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Valsts īpašumtiesību politikas un valstij piederošu uzņēmumu klasifikācijas pieņemšana

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Valsts īpašumtiesību politikas pieņemšana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 6.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijas par vispārējās valsts īpašumtiesību politikas apstiprināšanu un VPU klasifikācijas pieņemšana un publicēšana". Valsts īpašumtiesību politika ir vērsta uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *uzskaitīt valsts politikas mērķus, kas jāsasniedz VPU,*

— *aprakstīt valsts lomu VPU pārvaldībā, to, kā valsts īstenos tās īpašumtiesību politiku, un tās īstenošanā iesaistīto valsts iestāžu attiecīgos uzdevumus un pienākumus,*

— *noteikt vispārējos pamatojumus VPU paturēšanai valsts īpašumā un regulāri pārskatīt šos pamatojumus,*

— *noteikt ilgtermiņa un visas valdības prioritātes saistībā ar līdzdalību VPU,*

— *noteikt dividenžu politiku un uzraudzības padomes locekļu un vadītāju atalgojuma politiku.*

Īpašumtiesību politika ļauj īstenot ESAO korporatīvās pārvaldības reformas uzņēmumos, kas darbojas kā sadales sistēmas operatori, lai uzlabotu konkurenci dabasgāzes tirgos.

VPU klasificēšanas rezultāti:

— *iegūts to VPU saraksts, kuri paliks valsts īpašumā kā stratēģiski svarīgi,*

— *iegūts to VPU saraksts, kurus ierosinās nodot privatizācijai, īpašā apakšiedaļā norādot arī visus VPU, kuru nodošana privatizācijai īslaicīgi aizliegta karastāvokļa laikā,*

— *iegūts to VPU saraksts, kuri tiks likvidēti."*

6.1. pasākumu posms ir 6. nodaļas (publisko aktīvu pārvaldība) 1. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 29. novembra Rezolūcijas Nr. 1369 *"Valsts īpašumtiesību politikas, valstij piederošu uzņēmumu uzraudzības padomju locekļu un to vadītāju atalgojuma politikas, valsts dividenžu politikas pieņemšana"* kopija;

3) Ministru kabineta 2024. gada 29. novembra Rezolūcijas Nr. 1369 pielikuma *"Valsts īpašumtiesību politika, valstij piederošu uzņēmumu uzraudzības padomju locekļu un to vadītāju atalgojuma politika, valsts dividenžu politika"* kopija;

4) 2024. gada 29. novembra Protokola Nr. 122 2.6. lēmuma *"Valsts īpašumtiesību politikas rīcības plāna apstiprināšana"* kopija;

5) 2024. gada 29. novembra Protokola Nr. 122 2.6. lēmuma pielikuma *"Valsts īpašumtiesību politikas rīcības plāns"* kopija;

6) 2024. gada 27. decembra Protokola Nr. 135 6.1. lēmuma *"Valstij piederošu uzņēmumu klasifikācijas apstiprināšana"* kopija;

7) Ministru kabineta 2025. gada 24. janvāra sanāksmes Protokola Nr. 9 izraksta, kurā zināšanai pieņemts *"Enerģētikas ministrijas izstrādātais gāzes sadales sistēmu operatoru korporatīvās pārvaldības reformas ceļvedis"*, kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 6.1. pasākumu posma pamatelementiem.

Ukrainas Ministru kabinets 2024. gada 29. novembrī pieņēma valsts īpašumtiesību politiku (VĪP). Tas ir visaptverošs dokuments, kurā noteikta valsts loma valstij piederošo uzņēmumu (VPU) pārvaldībā. Saskaņā ar tā noteikumiem dokuments obligāti jāpārskata viena gada laikā pēc tā apstiprināšanas un pēc tam vismaz reizi piecos gados.

VĪP ir noteikts publiskās politikas mērķu kopums, kas VPU jāsasniedz, piemēram, preču un pakalpojumu nodrošināšana iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai un ieguldījums ilgtspējīgā ekonomikas attīstībā un sociālajā labklājībā. VPU arī jāveicina vides aizsardzība, energoefektivitāte un digitalizācija.

Ukrainas primārajos tiesību aktos ir noteikti valdības struktūru galvenie pienākumi VPU pārvaldībā. VĪP ir sīkāk aprakstīta valdības struktūru un attiecīgo ieinteresēto personu, piemēram, Pretmonopola komitejas un Valsts īpašuma fonda, lomas dažādajos procesos saistībā ar valsts īpašuma pārvaldību. Ir iekļauts detalizēts atbildības sadalījums (piemēram, par klasifikācijas darbībām, privatizāciju, korporatīvās pārvaldības principu piemērošanu un VPU darbības novērtējumu). Ekonomikas ministrija koordinē nozaru ministriju un ieinteresēto personu ieguldījumu klasifikācijas sagatavošanā, savukārt Ministru kabinets atbild par tās oficiālu apstiprināšanu un vizēšanu. Ar Ukrainas parlamentu apspriežas par to VPU saraksta apstiprināšanu, kuri jāsaglabā valsts īpašumā. VĪP ir aprakstīta arī Finanšu ministrijas loma visā procesā.

VĪP ir izklāstīts vispārējais pamatojums un mērķi VPU saglabāšanai valsts kontrolē. Tas attiecas uz tirgus nepilnību un dabisku monopolu risku, kā arī uz nepieciešamību nodrošināt valsts drošības un aizsardzības apsvērumus. VPU pārvaldības struktūrām ir jāpierāda atbilstība VĪP noteiktajiem mērķiem un iemesliem, lai uzņēmumu saglabātu valsts kontrolē.

VĪP ir izklāstītas VPU īpašumtiesību ilgtermiņa un visas valdības prioritātes, nodrošinot valsts īpašuma pienācīgu pārvaldību. Tā ietver pārredzamības un ziņošanas prasību noteikšanu VPU; procedūras un mērķus VPU darbību novērtēšanai un procedūras, lai nodrošinātu atbilstību konkurences neitralitātei un korporatīvās pārvaldības režīmam. Dokumentā ir noteikti arī mērķi attiecībā uz valsts īpašuma pārvaldību karastāvokļa laikā ar konkrētu īstermiņa mērķi garantēt valsts drošību.

Līdztekus valsts īpašumtiesību politikai Ukrainas Ministru kabinets pieņēma atalgojuma politiku VPU uzraudzības padomju locekļiem un to vadītājiem un valsts dividenžu politiku. Atalgojuma politika paredz vienotāku pieeju dažādiem VPU. Valsts dividenžu politikā ir noteikti vispārīgi principi VPU dividenžu apmēra noteikšanai un iemaksāšanai valsts budžetā.

VĪP ietver Ukrainas apņemšanos īstenot ESAO korporatīvās pārvaldības reformas attiecībā uz sadales sistēmu operatoriem (SSO), lai uzlabotu konkurenci dabasgāzes tirgos. Lai vēl vairāk pilnveidotu šo apņemšanos, Ministru kabinets pieņēma zināšanai ceļvedi atsevišķas un neatkarīgas juridiskas personas izveidei ar neatkarīgu uzraudzības padomi, kas pārvalda SSO, ievērojot korporatīvās pārvaldības principus.

VĪP ir izklāstīti arī klasifikācijas procesa posmi. Pamatojoties uz to, Ministru kabinets ir oficiāli pieņēmis VPU klasifikāciju. Tajā ietverts: i) to VPU saraksts, kas jāsaglabā valsts īpašumā; ii) to VPU saraksts, kuru privatizācija ir apturēta karastāvokļa laikā, un iii) to VPU saraksts, kuru īpašums tiks nodots Valsts īpašuma fonda kontrolē privatizācijai vai likvidācijai. Kā noteikts VĪP, Valsts īpašuma fonds pēc tam izveidos divus atsevišķus sarakstus – vienu par privatizējamiem VPU un vienu par likvidējamiem VPU.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

7.5. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Stratēģijas pieņemšana psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un personu ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes deinstitucionalizācijai un stratēģijas pieņemšana par katra Ukrainas bērna tiesību uzaugt ģimeniskā vidē nodrošināšanu 2024.–2028. gadam

Saistītā reforma/investīcijas: 5. reforma. Uzlabota sociālā infrastruktūra un deinstitucionalizācija

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 7.5. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemts Ministru kabineta rīkojums "Par stratēģijas psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un personu ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes deinstitucionalizācijai apstiprināšanu" un Ministru kabineta rīkojums "Par stratēģijas par katra Ukrainas bērna tiesību uzaugt ģimeniskā vidē nodrošināšanu 2024.–2028. gadam apstiprināšanu"". Šīs stratēģijas ir vērstas uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *attīstīt sociālos pakalpojumus ar mērķi atbalstīt ģimenes ar bērniem, personas ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkus, lai viņi varētu patstāvīgi dzīvot kopienā, un novērst institucionalizāciju,*

— *attīstīt automatizētas dzīvesvides pakalpojumus cilvēkiem ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuriem vajadzīgs papildu atbalsts,*

— *nodrošināt ģimeniskas audzināšanas formas (piemēram, aprūpe ģimeniskā vidē, aizbildnība un adopcija) bez vecāku apgādības palikušiem bērniem."*

7.5. pasākumu posms ir 7. nodaļas (cilvēkkapitāls) 5. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta Rīkojuma Nr. 1355-r par *"Stratēģijas psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un pieaugušo ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes deinstitucionalizācijai līdz 2034. gadam"*, kā arī *"Operatīvā pasākumu plāna tās īstenošanai 2025.–2027. gadam"* apstiprināšanu (abi dokumenti datēti 2024. gada 24. decembrī) kopija;

3) Ministru kabineta Dekrēta Nr. 1201 par *"Stratēģijas par katra Ukrainas bērna tiesību uzaugt ģimeniskā vidē nodrošināšanu 2024.–2028. gadam"*, kā arī *"Operatīvā pasākumu plāna tās īstenošanai 2024.–2026. gadam"* apstiprināšanu (abi dokumenti datēti 2024. gada 26. novembrī) kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 7.5. pasākumu posma pamatelementiem.

Ministru kabinets 2024. gada 26. novembrī pieņēma *"Stratēģiju par katra bērna tiesību uzaugt ģimeniskā vidē nodrošināšanu 2024.–2028. gadam"* kopā ar operatīvo rīcības plānu tās īstenošanai 2024.–2026. gadam.

Stratēģijas mērķis ir, izveidojot atbalsta sistēmu bērniem un ģimenēm ar bērniem, reintegrējot bērnus savās ģimenēs un attīstot ģimeniskas audzināšanas formas (tostarp aprūpi ģimeniskā vidē, aizbildnību un adopciju), nodrošināt, lai katrs bērns var izmantot savas tiesības uzaugt drošā un atbalstošā ģimeniskā vidē.

Stratēģijas pamatā ir deinstitucionalizācijas principi un tas, ka ģimene ir labākā vide pilnīgai un harmoniskai bērnu attīstībai. Tas attiecas uz ģimeniskas audzināšanas formām un ietver pasākumus, kuru mērķis ir grozīt tiesību aktus un pavērt ceļu optimālākai izvietošanai, kurā ņemtas vērā bērnu labākās intereses un vajadzības. Stratēģija atbalsta bāreņu un bez vecāku gādības palikušu bērnu, tostarp bērnu ar invaliditāti, audzināšanu ģimeniskā vidē. Tās mērķis ir sniegt atbalsta pakalpojumus bērniem un ģimenēm ar bērniem, tostarp: atbalstu audžuģimeņu specializācijai, lai palīdzētu tām nodrošināt pareizos apstākļus bērniem ar īpašām vajadzībām; mērķorientētus atbalsta pakalpojumus bērniem (tostarp bērniem ar invaliditāti) un cilvēkiem vecumā no 14 līdz 23 gadiem, kuri saņem alternatīvu aprūpi un audzināšanu, lai palīdzētu viņiem patstāvīgi dzīvot un aktīvi piedalīties sabiedrības dzīvē.

Ministru kabinets 2024. gada 24. decembrī pieņēma *"Stratēģiju psihoneiroloģijas un citu aprūpes iestāžu reformēšanai un pieaugušo ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes deinstitucionalizācijai līdz 2034. gadam"* kopā ar darbības plānu stratēģijas pirmā posma īstenošanai 2025.–2027. gadam. Stratēģijas mērķis ir nodrošināt, ka cilvēki ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēki var izmantot savas tiesības uz patstāvīgu dzīvi un iekļaušanu vietējā kopienā. Tā ietver netraucētas piekļuves nodrošināšanu nepieciešamajiem pakalpojumiem (piemēram, izglītībai, kultūrai un sociālajai, juridiskajai, medicīniskajai un psiholoģiskajai palīdzībai).

Stratēģija atbalsta tādu sociālo, rehabilitācijas un automatizētas dzīvesvides pakalpojumu tirgus attīstību, kas cilvēkiem ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem ir vajadzīgi, lai patstāvīgi dzīvotu viņu vēlamajā vidē. Tajā ir atzīta ģimeņu loma, un tās mērķis ir uzlabot piekļuvi informācijai par pieejamām aprūpes un atbalsta iespējām, lai pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus. Stratēģija atbalsta ilgtermiņa aprūpes un sociālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu. Tās mērķis ir uzlabot procedūras un standartus šādu pakalpojumu sniegšanai un atjaunināt sistēmu, ar kuru novērtēt atbilstību šādiem standartiem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

8.7. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Rezolūcijas pieņemšana par tirgus uzraudzības pasākumu atsākšanu un nepārtikas preču kontroli, tajā skaitā produktu drošuma pārbaudi

Saistītā reforma/investīcijas: 5. reforma. Tiesību aktu un standartu saskaņošana ar ES

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 8.7. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemta Ukrainas Ministru kabineta rezolūcija par grozījumiem 2022. gada 13. marta Rezolūcijā Nr. 303 "Par valsts uzraudzības (kontroles) pasākumu un valsts tirgus uzraudzības pasākumu izbeigšanu karastāvokļa gadījumā" attiecībā uz valsts tirgus uzraudzības izslēgšanu no tās darbības jomas un par 2022. gada 3. maija Rezolūcijas Nr. 550 "Par nepārtikas preču valsts kontroles veikšanas izbeigšanu karastāvokļa gadījumā" atcelšanu, lai atsāktu tirgus uzraudzības pasākumus un nepārtikas preču kontroli, tajā skaitā produktu drošuma pārbaudes."

8.7. pasākumu posms ir 8. nodaļas (uzņēmējdarbības vide) 5. reformas īstenošanas pirmais no diviem pasākumu posmiem. Tam seko 8.8. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 3. ceturksnim) par saskaņoto standartu pieņemšanu trim rūpniecības preču grupām.

Iesniegtie pierādījumi

1) Ministru kabineta 2024. gada 8. marta Rezolūcijas Nr. 261 *"Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta 2022. gada 13. marta Rezolūcijā Nr. 303 un 2022. gada 3. maija Rezolūcijā Nr. 550"* kopija;

2) Ministru kabineta 2024. gada 6. septembra Rezolūcijas Nr. 1052 *"Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta 2022. gada 13. marta Rezolūcijā Nr. 303 un 2022. gada 3. maija Rezolūcijā Nr. 550"* kopija;

3) Ministru kabineta 2024. gada 27. decembra Rezolūcijas Nr. 1511 *"Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta 2022. gada 13. marta Rezolūcijā Nr. 303 un dažu Ukrainas Ministru kabineta rezolūciju atcelšanu"* kopija;

4) Ministru kabineta 2022. gada 13. marta Rezolūcijas Nr. 303 *"Par valsts uzraudzības (kontroles) un valsts tirgus uzraudzības pasākumu izbeigšanu karastāvokļa gadījumā"* kopija;

5) Ministru kabineta 2022. gada 3. maija Rezolūcijas Nr. 550 *"Par nepārtikas preču valsts kontroles izbeigšanu karastāvokļa gadījumā"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 8.7. pasākumu posma pamatelementiem.

Ukraina, pieņemot trīs secīgas rezolūcijas, ir pilnībā atjaunojusi nepārtikas preču tirgus uzraudzību, kontroli un pārbaudes. Ar šīm rezolūcijām tika grozītas Ukrainas Ministru kabineta 2022. gada 13. marta Rezolūcija Nr. 303 un 2022. gada 3. maija Rezolūcija Nr. 550, lai atjaunotu nepārtikas preču valsts uzraudzību, kontroli un drošuma pārbaudes.

Ar šīm trim rezolūcijām ir pakāpeniski atjaunota tirgus uzraudzība, kontrole un pārbaudes šādā veidā.

— Ar 2024. gada 8. marta Rezolūciju Nr. 261 tika atjaunota tirgus uzraudzība un kontrole šādām rūpniecības preču grupām, uz kurām attiecas nolīgums par atbilstības novērtēšanu: i) mājsaimniecībā izmantojamās kliedētas gaismas lampas; ii) zemsprieguma elektroiekārtas saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem par iekārtu elektromagnētisko savietojamību un iii) mašīnas un iekārtas saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem par mašīnu drošību.

— 2024. gada 6. septembra Rezolūcija Nr. 1050 vēl vairāk paplašināja tirgus uzraudzību un kontroli, attiecinot to uz šādām precēm: i) rotaļlietas saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem par rotaļlietu drošumu; ii) pārvietojamas spiediena iekārtas saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem par pārvietojamām spiediena iekārtām; iii) individuālie aizsardzības līdzekļi saskaņā ar tehnisko noteikumu prasībām individuālajiem aizsardzības līdzekļiem; iv) lifti un liftu drošības sastāvdaļas saskaņā ar tehnisko noteikumu prasībām liftiem un liftu drošības sastāvdaļām un v) medicīnas ierīces un to palīglīdzekļi saskaņā ar tehnisko noteikumu prasībām medicīniskajām ierīcēm.

— Ar 2024. gada 27. decembra Rezolūciju Nr. 511 tika pilnībā atjaunotas kopš 2022. gada 13. marta apturētās nepārtikas preču pārbaudes.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

9.6. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Rezolūciju pieņemšana pilsētplānošanas attīstībai vietējā līmenī

Saistītā reforma/investīcijas: 3. reforma. Reģionālās politikas izstrāde un īstenošana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 9.6. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemtas Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijas, ar kurām apstiprina kārtību, kādā tiek uzturēts valsts līmeņa pilsētplānošanas kadastrs, Valsts vienotais adrešu reģistrs, Valsts vienotais ēku un būvju reģistrs un Valsts vienotais administratīvo vienību reģistrs, un ar kurām groza Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijas, ar ko reglamentē pilsētplānošanas dokumentācijas izstrādi elektronisko dokumentu veidā un Valsts vienotās elektroniskā sistēmas uzturēšanu būvniecības, integrācijas un valsts reģistru un kadastru informācijas mijiedarbības jomā."

9.6. pasākumu posms ir 9. nodaļas (decentralizācija un reģionālā politika) 3. reformas īstenošanas otrais un pēdējais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1. Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām.

2. Ministru kabineta 2024. gada 5. marta Rezolūcijas Nr. 254 *"Daži jautājumi saistībā ar eksperimentālā projekta par Valsts vienotā administratīvo vienību un teritoriālo kopienu teritoriju reģistra, Valsts vienotā adrešu reģistra un Vienotā ēku un būvju reģistra kā daļas no Valsts vienotās elektroniskās sistēmas būvniecības jomā īstenošanu"* kopija.

3. Ministru kabineta 2024. gada 30. maija Rezolūcijas Nr. 613 *"Par grozījumiem Valsts vienotās elektroniskās sistēmas būvniecības jomā uzturēšanas kārtībā"* kopija.

4. Ministru kabineta 2024. gada 9. augusta Rezolūcijas Nr. 909 *"Par dažiem jautājumiem saistībā ar eksperimentālā projekta par pilsētplānošanas kadastra ieviešanu valsts līmenī īstenošanu"* kopija.

5. Ministru kabineta 2024. gada 31. decembra Rezolūcijas Nr. 1557 *"Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijās par pilsētplānošanas dokumentācijas izstrādi vietējā līmenī"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un pierādījumi attiecas uz visiem 9.6. pasākumu posma pamatelementiem.

Šā pasākumu posma vispārējais mērķis ir veicināt Ukrainas teritoriju digitālo attīstību, kas ir viena no valsts reģionālās politikas, atveseļošanas politikas un pilsētplānošanas politikas prioritātēm. Ministru kabinets ir pieņēmis četras atsevišķas rezolūcijas, kas paredz izmaiņas vairākās citās rezolūcijās, kā arī dažās procedūrās, klasifikācijās un noteikumos.

Ar 2024. gada 5. marta Rezolūciju Nr. 254 tika apstiprināts Valsts vienotais adrešu reģistrs, Valsts vienotais ēku un būvju reģistrs un Valsts vienotais administratīvo vienību reģistrs. Tās mērķis ir izveidot saskaņotus oficiālus informācijas avotus Ukrainas administratīvo vienību un teritoriju reģistru veidā. Konkrētāk, šajos reģistros ir informācija par konkrētiem objektiem (piemēram, ielu lukturiem, žogiem un sienām), adresēm un ēku, būvju un telpu tehniskajiem parametriem. Pirms tam valstij bija pieejama tikai informācija par zemes gabalu izmantošanu (Valsts zemes kadastrā), būvniecības darbībām (Būvniecības darbību reģistrā) un tiesībām uz nekustamo īpašumu. Jaunu informācijas reģistru ieviešana ļauj efektīvāk izsekot datus valsts līmenī, tādējādi samazinot potenciāli pārmērīgas izmaksas un neefektivitāti.

Ar 2024. gada 30. maija Rezolūciju Nr. 613 tika aicināts turpināt Valsts vienotās elektroniskās sistēmas darbību valsts reģistru un kadastru izveidei, integrācijai un datu mijiedarbībai starp tiem, lai attiecīgās procedūras saskaņotu ar tiesību aktiem.

Ar 2024. gada 9. augusta Rezolūciju Nr. 909 tika ieviesta funkcionējoša un integrēta pilsētplānošanas kadastra informācijas sistēma valsts līmenī. Iepriekš bija tikai neliels funkcionālo IT sistēmu tīkls reģionālā un vietējā līmenī. Tas arī pavēra ceļu pilsētplānošanas dokumentācijas izstrādes, atjaunināšanas, grozīšanas un apstiprināšanas procedūru turpmākai digitalizācijai saskaņā ar vienotām prasībām.

Ar 2024. gada 31. decembra Rezolūciju Nr. 1557 tika grozītas procedūras un rezolūcijas, kurās precizētas elektronisko dokumentu tehniskās specifikācijas un dažādas tehniskās klasifikācijas, kas izmantojamas pilsētplānošanas dokumentācijā.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

10.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Uz tirgu balstītas atjaunīgo energoresursu sistēmas ieviešana

Saistītā reforma/investīcijas: 2. reforma. Uzlabots tiesiskais regulējums atjaunīgo energoresursu īpatsvara palielināšanai un energosistēmas stabilas darbības nodrošināšanai

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 10.2. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā sniegtajā pasākumu posma aprakstā, ir šāda:

"Stājas spēkā uz tirgu balstīts tiesiskais un normatīvais regulējums attiecībā uz investīcijām atjaunīgajos energoresursos saskaņā ar ES noteikumiem, proti, uz konkurenci balstītām izsolēm nepieciešamās procedūras un dokumenti". Tiek ieviests/grozīts šāds tiesību akts: Ministru kabineta rezolūcija "Par grozījumiem Ministru kabineta 2019. gada 29. decembra Rezolūcijā Nr. 1175 "Kārtības uzlabošana izsolēm atbalsta kvotu sadalei"".

10.2. pasākumu posms ir 10. nodaļas (enerģētikas nozare) 2. reformas īstenošanas pirmais pasākumu posms. Tam sekos 10.3. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2026. gada 3. ceturksnim) par tiesību aktiem, kuru mērķis ir saīsināt atļauju piešķiršanas procedūras investīcijām atjaunīgajos energoresursos, un 10.4. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 4. ceturksnim) par ceļveža pieņemšanu nolūkā atjaunīgo energoresursu piemaksu nošķirt no pārvades tarifa.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 1. marta Rezolūcijas Nr. 232 *"Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta 2018. gada 23. maija Rezolūcijā Nr. 420 un 2019. gada 27. decembra Rezolūcijā Nr. 1175"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 10.2. pasākumu posma pamatelementiem.

Šīs reformas mērķis ir palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru Ukrainas energoresursu struktūrā. Rezolūcija Nr. 232, ar ko grozīja divas galvenās rezolūcijas tiesiskajā regulējumā attiecībā uz investīcijām atjaunīgajos energoresursos, stājās spēkā 2024. gada 1. martā. Ar šiem grozījumiem tika ieviests uz tirgu balstīts tiesiskais un normatīvais regulējums attiecībā uz investīcijām atjaunīgajos energoresursos. Tajos ir noteikts, ka izsoles procedūras izmanto tikai atbalsta piešķiršanai, pamatojoties uz tirgus piemaksas mehānismu. Tie attiecas arī uz procedūrām un dokumentiem, kas nepieciešami uz konkurenci balstītām izsolēm (piemēram, izsoles sagatavošana, uzvarētāja noteikšana, pamatojoties uz izsoles rezultātiem, un gada atbalsta kvotu noteikšana uzņēmumiem, kas ražo elektroenerģiju no atjaunīgiem energoresursiem). Pamatojoties uz šiem grozījumiem, izsoles jāorganizē tā, lai cita starpā nodrošinātu konkurenci starp dalībniekiem, dalībnieku atklātību, pārredzamību un nediskrimināciju un informācijas par dalībniekiem konfidencialitāti līdz izsoles beigām saskaņā ar ES noteikumiem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

10.10. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu stāšanās spēkā, ar ko nodrošina Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas neatkarību

Saistītā reforma/investīcijas: 5. reforma. Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas neatkarības nodrošināšana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 10.10. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā sniegtajā pasākumu posma aprakstā, ir šāda:

"Stājas spēkā 2023. gada 24. augusta Grozījumu likums Nr. 3354-IX "Par likumdošanu", ar ko Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas lēmumus, kas ir normatīvie akti, atbrīvo no likumā paredzētās valsts reģistrācijas procedūras. Šie grozījumi ir vērsti uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *nodrošināt regulatora neatkarību, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvā (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (pārstrādāta redakcija) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu,*

— *īstenot Ukrainas likuma "Par Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisiju" 5. pantu par aizliegumu valsts iestādēm iejaukties regulatora darbībā."*

10.10. pasākumu posms ir 10. nodaļas (enerģētikas nozare) 5. reformas īstenošanas pirmais pasākumu posms. Tam seko 10.11. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 4. ceturksnim) par Ukrainas likuma *"Par Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisiju"* grozījumu stāšanos spēkā, kuriem būtu vēl vairāk jāuzlabo Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisijas neatkarība.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 21. augusta Likuma Nr. 3915-IX *"Grozījumi dažos Ukrainas tiesību aktos par dažu jautājumu regulējumu saistībā ar terminoloģijas izmantošanu enerģētikas nozarē"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 10.10. pasākumu posma pamatelementiem.

Šīs reformas vispārējais mērķis ir stiprināt energoregulatora neatkarību un nodrošināt enerģētikas un komunālo pakalpojumu tirgu rezultatīvu darbību un attīstību. Ukrainas parlaments 2024. gada 21. augustā pieņēma Ukrainas Likumu Nr. 3915-IX *"Grozījumi dažos Ukrainas tiesību aktos par dažu jautājumu regulējumu saistībā ar terminoloģijas izmantošanu enerģētikas nozarē"*. Tā stājās spēkā 2024. gada 18. septembrī. Likuma vispārējais mērķis ir pielāgot tiesisko regulējumu tehnoloģiju attīstībai un saskaņot juridiskās definīcijas ar ES standartiem.

Ar likuma 7. pantu ievieš atbrīvojumu no valsts reģistrācijas, ko pārvalda Tieslietu ministrija, attiecībā uz normatīvajiem aktiem, kurus sagatavo Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisija (*NEURC*). Šajā pantā arī noteikts, ka *NEURC* normatīvie akti pēc to publicēšanas būtu jāiekļauj Normatīvo aktu vienotajā valsts reģistrā.

Šie grozījumi nodrošina, ka *NEURC* tiek atbrīvots no valsts reģistrācijas procedūras un var pieņemt autonomus lēmumus neatkarīgi no politiskām struktūrām saskaņā ar 57. panta 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvā (ES) 2019/944 par *kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (pārstrādāta redakcija) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu*. Ar tiem arī īsteno Ukrainas likuma *"Par Valsts enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisiju"* 5. pantu attiecībā uz aizliegumu valsts iestādēm iejaukties regulatora darbībā.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

11.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Pārskatītās Ukrainas Nacionālās transporta stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam pieņemšana

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Visaptveroša transporta nozares plānošana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 11.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemts Ministru kabineta rīkojums par Ukrainas Nacionālās transporta stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam atjaunināšanu. Stratēģija ir vērsta uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *konkurētspējīgas un efektīvas transporta sistēmas rekonstrukcija un attīstīšana saskaņā ar ES politiku un standartiem, jo īpaši attiecībā uz Eiropas transporta tīkliem un starptautiskā un Eiropas līmenī noteiktajiem transporta nozares dekarbonizācijas mērķiem (tajā skaitā attīstot dzelzceļa, autoceļu un iekšējo ūdensceļu maršrutus, kas iekļauti TEN-T tīkla indikatīvajās kartēs, digitalizējot transporta sistēmas pārvaldību utt.),*

— *augstas kvalitātes pasažieru pārvadājumi un netraucēta mobilitāte,*

— *drošs cilvēkiem un videi, ilgtspējīgs un energoefektīvs transports."*

11.1. pasākumu posms ir 11. nodaļas (transports) 1. reformas vienīgais pasākumu posms. Tas ir saistīts ar 11.7. posmu, kas paredz investīcijas vismaz 350 miljonu EUR apmērā transporta infrastruktūrā saskaņā ar 11.1. pasākumu posmā pieņemto stratēģiju.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 27. decembra Rīkojuma Nr. 1550 *"Par Ukrainas Nacionālās transporta stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam apstiprināšanu un tās īstenošanas darbības plāna 2025.–2027. gadam apstiprināšanu"* kopija;

3) 2024. gada 27. decembra Rīkojuma Nr. 1550 pielikuma *"Ukrainas Nacionālā transporta stratēģija laikposmam līdz 2030. gadam"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 11.1. pasākumu posma pamatelementiem.

Ministru kabinets ar 2024. gada 27. decembra Rīkojumu Nr. 1550 pieņēma pārskatīto Ukrainas Nacionālo transporta stratēģiju laikposmam līdz 2030. gadam. Tā aizstāj iepriekšējo stratēģiju, kas pieņemta 2018. gada maijā.

Šajā stratēģiskajā dokumentā galvenā uzmanība ir pievērsta konkurētspējīgas un efektīvas transporta sistēmas rekonstrukcijai un attīstīšanai saskaņā ar ES politiku un standartiem, sākot ar vajadzību novērtējumu transporta infrastruktūras atjaunošanai. Tiks pārskatīti valsts noteikumi par dabiskiem monopoliem transporta jomā. Tiks nodrošināti vienlīdzīgi, nediskriminējoši un pārredzami nosacījumi piekļuvei transporta tirgum. Valstu tiesību akti vairākās ar transportu saistītās jomās (jo īpaši aviācija, autotransports, dzelzceļš un jūras transports) tiks saskaņoti ar starptautiskajiem standartiem un ES *acquis*.

Stratēģijā īpaša uzmanība ir pievērsta Eiropas transporta tīkliem (*TEN-T*) un dzelzceļa, autoceļu un iekšējo ūdensceļu maršrutu attīstīšanai, kas ir iekļauti *TEN-T* tīkla kartēs.

Stratēģija atbilst starptautiskajiem un ES dekarbonizācijas mērķiem transporta nozarē. Tajā uzsvērta nepieciešamība virzīties uz ilgtspējīgāku un zaļāku transporta sistēmu, atsaucoties uz attiecīgajiem ES tiesību aktiem un ES mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Tās mērķis ir nodrošināt atbilstību Parīzes nolīgumam un Ukrainas tiesību aktiem klimata jomā. Tās mērķis ir samazināt kopējās siltumnīcefekta gāzu emisijas autotransporta, aviācijas, ūdens transporta un dzelzceļa nozarēs par 33 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni jeb par 90 % salīdzinājumā ar 2021. gada līmeni. Lai sasniegtu šo paredzēto rezultātu, stratēģijā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir modernizēt transportlīdzekļu parku un radīt apstākļus alternatīvo degvielu, atjaunīgo energoresursu un elektrotransportlīdzekļu izvēršanai un sabiedriskā transporta modernizācijai un plašākai izmantošanai.

Stratēģiskajā dokumentā ir iekļauti noteikumi par transporta pārvaldības digitalizāciju. Tie ietver elektroniskas informācijas veidlapas par kravu pārvadājumiem un elektroniskās ceļa nodevu iekasēšanas sistēmas ieviešanu. Turklāt Ukraina pakāpeniski īstenos Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmu (*ERTMS*) un ieviesīs digitālus rīkus, lai palielinātu jaudu robežšķērsošanas vietās.

Stratēģijā aprakstīts, kā tiks attīstīti kvalitatīvi pasažieru pārvadājumi un netraucēta mobilitāte (piemēram, attīstot pasažieru terminālus, transporta mezglus un velosipēdu ceļus), lai uzlabotu savienojamību starp dažādiem transporta veidiem. Tās mērķis ir arī padarīt sabiedrisko transportu pieejamāku cilvēkiem ar invaliditāti un citām zemas mobilitātes grupām. 60 % no transporta infrastruktūras ir jādara pieejami līdz 2030. gadam. Pieejamo sabiedrisko transportlīdzekļu īpatsvars pilsētas autobusu transportā būtu jāpalielina līdz 70 %. Turklāt tiks izveidota neatkarīga organizācija negadījumu izmeklēšanai transporta nozarē un tiks ieviesta dzelzceļa drošības pārvaldības sistēma saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Ar šo stratēģiju Ukrainas mērķis ir arī uzlabot transporta sistēmas drošību tās iedzīvotājiem un videi. Tajā ierosināti vairāki pasākumi, lai uzlabotu autoceļu satiksmes drošību un kuģošanas drošību. Tie ietver noteikumu stingrāku izpildi. Piemēram, inženiertehniskie risinājumi piespiedu ātruma samazināšanai un satiksmes plūsmu nošķiršanai uzlabos autoceļu drošību un palīdzēs sasniegt mērķi līdz 2030. gadam par 50 % samazināt smagus negadījumus transporta nozarē.

Stratēģijā atzīts, ka ir svarīgi samazināt autoceļu un transporta infrastruktūras negatīvo ietekmi uz vidi un ņemt vērā vides aspektus transporta infrastruktūras plānošanā, projektēšanā un būvniecībā. Tādējādi tā veicina ilgtspējīgu un energoefektīvu transportu. Pilsētas izstrādās un īstenos ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānus, sekojot ES pilsētu piemēriem un saskaņojot tos ar *TEN-T* pilsētu mezglu pieeju. Tiks palielināts elektrotransportlīdzekļu īpatsvars un veicināta uzlādes infrastruktūras attīstīšana. Stratēģijā ir noteikti mērķi attiecībā uz pilsētas autobusu parka atjaunošanu, alternatīvo un atjaunīgo degvielu plašāku izmantošanu un autotransporta emisiju samazināšanu par 23 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

11.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Stratēģijas pieņemšana robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku līdz 2030. gadam

Saistītā reforma/investīcijas: 2. reforma. Ukrainas eksporta loģistikas potenciāla attīstīšana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 11.2. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemta Stratēģija robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku līdz 2030. gadam. Stratēģija ir vērsta uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *rekonstruēt robežšķērsošanas vietas uz robežas ar Poliju, Slovākiju, Ungāriju un Rumāniju,*

— *izveidot pakalpojumu zonu tīklu,*

— *vienkāršot robežšķērsošanas procedūras (digitalizācija un kopīgas kontroles ieviešana) saskaņā ar ES standartiem."*

11.2. pasākumu posms ir 11. nodaļas (transports) 2. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 24. decembra Rīkojuma Nr. 1337-p *"Par Stratēģijas robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku līdz 2030. gadam apstiprināšanu un tās īstenošanas darbības plāna 2024.–2030. gadam apstiprināšanu"* kopija;

3) 2024. gada 24. decembra Rīkojuma Nr. 1337-p pielikuma *"Stratēģija robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku līdz 2030. gadam"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 11.2. pasākumu posma pamatelementiem.

Ministru kabinets ar 2024. gada 24. decembra Rīkojumu Nr. 1337-p pieņēma Stratēģiju robežu infrastruktūras attīstīšanai un paplašināšanai ar ES dalībvalstīm un Moldovas Republiku līdz 2030. gadam. Stratēģijā galvenā uzmanība ir pievērsta autoceļu un dzelzceļa robežšķērsošanas vietu attīstīšanai.

Stratēģija ir vērsta uz robežšķērsošanas vietu rekonstrukciju uz robežām ar Ungāriju, Poliju, Rumāniju, Slovākiju un Moldovas Republiku. Tās mērķis ir rekonstruēt vai modernizēt 17 robežšķērsošanas vietas un uzbūvēt 12 jaunas robežšķērsošanas vietas pie robežām ar ES. Tajā par prioritāti noteikta arī robežu infrastruktūras attīstīšana Eiropas transporta tīkla (*TEN-T*) maršrutos.

Stratēģijā paredzēts izveidot tīklu ar pakalpojumu zonām. Tās tiks būvētas robežšķērsošanas vietās un sniegs pamatpakalpojumus cilvēkiem, kas tās šķērso, piemēram, pārtiku, medicīnisko aprūpi, tirdzniecību, apdrošināšanu, izmitināšanu, transportlīdzekļu uzturēšanu un degvielu, un autostāvvietas. Pakalpojumu zonas būs aprīkotas ar digitālām sistēmām robežšķērsošanas vienkāršošanai, piemēram, *eCherga* sistēmu "*Electronic Border Crossing Queue*". Pirms tiek uzsākti darbi pie tīkla izveides, tiks veikta vajadzību un esošās infrastruktūras stāvokļa analīze.

Stratēģijas mērķis ir vienkāršot robežšķērsošanas procedūras (digitalizācija un kopīgas kontroles ieviešana, ko saprot kā koordinētu kontroli) saskaņā ar ES standartiem. Attiecībā uz digitalizāciju *eCherga* darbības joma ir paplašināta, un stratēģijas mērķis ir ieviest sistēmu transportlīdzekļu rindu pārvaldībai visās robežšķērsošanas vietās. Ukrainai būtu arī jāievieš jauns aprīkojums, piemēram, video vadības sistēmas, svēršana kustībā un skenēšana, vienlaikus izveidojot kontroles operāciju laikā izmantoto visu informācijas un komunikācijas sistēmu operatīvu integrāciju.

Ukraina strādā pie tā, lai noslēgtu sadarbības nolīgumus ar kaimiņos esošo ES dalībvalstu (Ungārijas, Polijas, Rumānijas un Slovākijas) valdībām nolūkā izveidot koordinētu kontroli saskaņā ar ES standartiem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

12.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam pieņemšana

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Lauksaimniecības un lauku attīstības institucionālās sistēmas saskaņošana ar ES politiku

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 12.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā sniegtajā pasākumu posma aprakstā, ir šāda:

"Tiek pieņemta Lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģija laikposmam līdz 2030. gadam. Stratēģija ir vērsta uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *pielāgot Ukrainas lauksaimniecības un lauku attīstības politiku ES pirmspievienošanās kontekstam un jomām, kas Ukrainai ir īpaši svarīgas, piemēram, zemes reforma, apūdeņošana, atveseļošana pēc kara un atbalsts attīstībai,*

— *stiprināt iestādes un veidot to spējas izstrādāt nepieciešamās sistēmas,*

— *paātrināt procesu, ar kuru tiesību aktus un spējas agropārtikas lauksaimniecības un sanitāro un fitosanitāro pasākumu (SFS) jomā tuvina ES standartiem,*

— *veicināt mazo ražotāju un lauku kopienu attīstību,*

— *noteikt vides un klimatrīcības pamatprincipus un mērķrādītājus, veidot uz pierādījumiem balstītu plānošanu, kā arī pareizas finanšu pārvaldības un kontroles spējas."*

12.1. pasākumu posms ir 12. nodaļas (agropārtikas nozare) 1. reformas īstenošanas pirmais pasākumu posms. Tam seko 12.2. posms (jāīsteno līdz 2027. gada 1. ceturksnim), kura mērķis ir izveidot lauku saimniecību ilgtspējas datu tīkla (*FSDN*) sistēmu.

Iesniegtie pierādījumi

1. Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām.

2. Ukrainas Ministru kabineta 2024. gada 15. novembra Dekrēta Nr. 1163-r *"Par Lauksaimniecības un lauku apvidu Ukrainā attīstības stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam apstiprināšanu un tās īstenošanas darbības plāna 2025.–2027. gadam apstiprināšanu"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 12.1. pasākumu posma pamatelementiem.

Šīs reformas vispārējais mērķis ir izstrādāt valsts stratēģiskās prioritātes, tajā skaitā prioritātes nolūkā turpināt saskaņošanu ar ES praksi, normām un noteikumiem. Ministru kabinets 2024. gada 15. novembrī pieņēma Dekrētu Nr. 1163-r *"Par Lauksaimniecības un lauku apvidu Ukrainā attīstības stratēģijas laikposmam līdz 2030. gadam apstiprināšanu un tās īstenošanas darbības plāna 2025.–2027. gadam apstiprināšanu"*. Stratēģijā ir izklāstīta lauksaimniecības un lauku attīstības politika, kas paver ceļu uz Ukrainas pievienošanos ES un atbalsta konkurētspējīgas, ilgtspējīgas un daudzveidīgas lauksaimniecības nozares attīstību. Tajā galvenā uzmanība pievērsta zemes reformai, apūdeņošanai, atjaunošanai pēc kara un attīstības atbalstam. Tās mērķi ir šādi: atjaunot un turpināt attīstīt hidrauliskās iekārtas, lai nodrošinātu efektīvu ūdensapgādi; atmīnēt lauksaimniecības platības un novērst citas militāro operāciju sekas.

Stratēģija un tās darbības plāns ietver pasākumus, kuru mērķis ir stiprināt Agrārās politikas un pārtikas ministrijas spējas analītikas un politikas veidošanas jomā un integrācijai ES. Stratēģijā ir plānots Valsts agrāro reģistru (VAR) integrēt ES lauksaimniecības datu tīklā un uzlabot VAR un Ukrainas finanšu iestāžu, tajā skaitā fonda daļējām kredīta garantijām lauksaimniecībā, mijiedarbību. Tajā arī paredzēts: veikt tiesību aktu grozījumus, lai izveidotu maksājumu aģentūru, kas nodrošinās savlaicīgu un mērķtiecīgu valsts atbalsta maksājumu lauksaimniecības produktu ražotājiem; izveidot funkcionālu administratīvo un kontroles sistēmu platībatkarīgajiem maksājumiem un īstenot dažādus tirgus un investīciju pasākumus.

Stratēģijā ir plānots paātrināt tiesību aktu saskaņošanu ar ES standartiem, par prioritāti nosakot asociācijas nolīguma prasības. Tajā prioritāte ir tiesību aktu par sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem tuvināšana ES standartiem. Šī tuvināšana ir jāveic divos posmos – vispirms 2025.–2027. gadā un pēc tam 2028.–2030. gadā.

Stratēģija veicina mazo ražotāju un lauku kopienu attīstību. Konkrētāk, tajā ir plānots pieņemt vienkāršotu un vienotu procedūru dalībai budžeta programmās un pārdalīt maksājumus mazajiem ražotājiem, un vienkāršot piekļuvi digitalizētai lauksaimniecībai, lai palielinātu saimniecību produktivitāti un optimizētu ķimikāliju izmantošanu. Tajā arī ir paredzēts 2025. gadā izstrādāt valsts programmu lauku apvidu attīstībai, par ko būtu atbildīga Agrārās politikas un pārtikas ministrija un kurā tiktu ņemti vērā ES programmas *LEADER* principi.

Stratēģijā un darbības plānā ir izklāstīti vides un klimatrīcības pamatprincipi un mērķrādītāji līdz 2030. gadam. Tie kalpos par pamatu uz pierādījumiem balstītai plānošanai, finanšu pārvaldībai un kontroles spējām. Tie ietver mērķrādītājus un iniciatīvas attiecībā uz pārstrādāto lauksaimniecības atkritumu un pārstrādāto pārtikas rūpniecības atkritumu apjoma palielināšanu, lauksaimniecības platību blīvumu, to lauksaimniecības zemes īpatsvaru, kurā notiek bioloģiskā ražošana, un apūdeņošanas kompleksa attīstīšanu. Visiem šiem mērķrādītājiem un iniciatīvām būtu jāmazina klimata pārmaiņu negatīvā ietekme.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

12.5. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību akta par Valsts agrāro reģistru (VAR) stāšanās spēkā

Saistītā reforma/investīcijas: 4. reforma. Oficiālā publiskā elektroniskā lauku saimniecību reģistra uzlabošana

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 12.5. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Ukrainas likuma "Par Valsts agrāro reģistru" stāšanās spēkā. Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *Valsts agrārais reģistrs (VAR) tiek atzīts par oficiālu publisku elektronisko reģistru agrārās politikas un pārtikas nodrošinājuma jomā, reglamentējot tā obligātos elementus, piemēram, tā administrēšanas procedūru, datu definīciju un trešo personu piekļuvi,*

— *tiek paplašināts VAR aptvērums, lai reģistrētu un iekļautu informāciju par ieinteresētajām personām visās lauksaimniecības vērtības ķēdēs, piemēram, par lauksaimniecības produktu ražotājiem, pārtikas pārstrādātājiem un ūdens lietotājiem,*

— *tiek paplašināta VAR funkcionalitāte, kas ir priekšnoteikums finansiālai palīdzībai un dod iespēju mērķtiecīgi novirzīt tehnisko palīdzību un citus administratīvos pakalpojumus, kā arī ieviest analītisko informāciju,*

— *tiek paredzēts, ka reģistrācija VAR ir priekšnoteikums jebkāda veida publiskā atbalsta saņemšanai agropārtikas sektorā,*

— *tiek noteikta atbalsta programmu saņēmēju reģistra obligāta publicēšana visās ar VAR starpniecību īstenotajās valsts atbalsta programmās šajā nozarē."*

12.5. pasākumu posms ir 12. nodaļas (agropārtikas nozare) 4. reformas īstenošanas pirmais pasākumu posms. Tam seko 12.6. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2026. gada 1. ceturksnim) par ziņojuma par valsts atbalsta īstenošanu , izmantojot publisko Lauksaimniecības reģistru, publicēšanu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 19. novembra likuma Nr. 3980-IX *"Par informācijas un komunikācijas sistēmu "Valsts agrārais reģistrs""* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 12.5. pasākumu posma pamatelementiem.

Šīs reformas mērķis saskaņā ar plānu ir formalizēt un uzlabot oficiālo publisko elektronisko lauku saimniecību reģistru (VAR). Ukrainas parlaments ir pieņēmis 2024. gada 19. septembra Ukrainas Likumu Nr. 3980-IX *"Par informācijas un komunikācijas sistēmu "Valsts agrārais reģistrs""*. Likums stājās spēkā 2025. gada 18. janvārī.

Likumā ir noteikts VAR izveides un darbības juridiskais, organizatoriskais un finansiālais pamats. VAR ir oficiāli atzīts par oficiālu publisku elektronisku reģistru agrārās politikas un pārtikas nodrošinājuma jomā. Likumā ir noteikts, ka reģistra informācija ir publiski pieejama. Tas reglamentē VAR administrēšanas procedūras un ietver datu definīcijas un trešo personu piekļuvi.

VAR aptvērums ir paplašināts, lai iekļautu informāciju par ieinteresētajām personām visā lauksaimniecības vērtības ķēdē. Tā funkcionalitāte ļauj mērķtiecīgi novirzīt tehnisko palīdzību, citus administratīvos pakalpojumus un ieviest analītisko informāciju. Reģistrācija VAR tagad ir obligāta, lai sniegtu valsts atbalstu, atbalstu no vietējiem budžetiem, starptautisko tehnisko palīdzību, dotācijas lauksaimniecībā un citas palīdzības programmas. Likums nosaka, ka obligāti jāpublicē VAR informācija par finansiālā atbalsta saņēmējiem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

13.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu stāšanās spēkā par Ukrainas nacionālās programmas par derīgo izrakteņu bāzes attīstību līdz 2030. gadam pārskatīšanu

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Stratēģiskās plānošanas stiprināšana un optimālas sistēmas nodrošināšana stratēģiskajiem investoriem

Tiek finansēta no: neatmaksājama atbalsta

Konteksts

Prasība 13.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā sniegtajā pasākumu posma aprakstā, ir šāda:

"Stājas spēkā Ukrainas likums par grozījumiem Ukrainas Nacionālajā programmā derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai laikposmam līdz 2030. gadam. Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu: - Valsts kompensācijas fonda ieviešana ģeoloģiskām teritorijām; - ieguves teritoriju mērķu prioritāra noteikšana saskaņā ar ES stratēģijām; - stratēģiski un kritiski svarīgo izejvielu terminu definēšana, nepieciešamība regulāri metodoloģiski novērtēt to piegādes drošības līmeni, kā arī partnervalstu grupas definēšana."

13.1. pasākumu posms ir 13. nodaļas (kritiski svarīgo izejvielu pārvaldība) 1. reformas īstenošanas pirmais pasākumu posms. Tam seko 13.2. pasākumu posms (jāīsteno līdz 2025. gada 3. ceturksnim) par ziņojuma publicēšanu par Ukrainas kritiski svarīgo izejvielu rezervju pārbaudi, izmantojot starptautisko klasifikācijas sistēmu. Rezultātus dara pieejamus investoriem.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 18. decembra Likuma Nr. 4154-IX *"Par grozījumiem dažos Ukrainas tiesību aktos par Ukrainas Nacionālās programmas derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai laikposmam līdz 2030. gadam atjaunināšanu un dažu tādu jautājumu regulēšanu, kuri attiecas uz derīgajiem izrakteņiem un stratēģiski un kritiski svarīgiem komponentiem"* kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 13.1. pasākumu posma pamatelementiem.

Šīs reformas vispārējais mērķis ir piesaistīt investīcijas kritiski svarīgo izejvielu ieguvē un pārstrādē. Ukrainas parlaments pieņēma 2024. gada 18. decembra Likumu Nr. 4154-IX *"Par grozījumiem Ukrainas Nacionālajā programmā derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai laikposmam līdz 2030. gadam"*. Likums stājās spēkā 2025. gada 17. janvārī.

Nacionālās programmas derīgo izrakteņu resursu bāzes attīstībai mērķis ir sniegt augsti profesionālu zinātnisko atbalstu visiem ģeoloģiskās izpētes veidiem un posmiem un izstrādāt mūsdienīgas metodikas saskaņā ar attiecīgajiem ES noteikumiem un starptautisko paraugpraksi šajā jomā. Tas ievērojami uzlabos to efektivitāti un kvalitāti un nodrošinās ilgtspējīgu attīstību.

Ar likumu tiek ieviests Valsts kompensācijas fonds ģeoloģiskām teritorijām, precizējot tā budžeta avotus. Paredzams, ka programmas īstenošana ietvers to pasākumu izpildi, kas izklāstīti 2021. gada 13. jūlijā noslēgtajā Saprašanās memorandā starp Eiropas Savienību un Ukrainu par stratēģisko partnerību izejvielu jomā (SM).

Ar likumu groza Ukrainas dzīļu kodeksu (kodekss) par stratēģiski svarīgu derīgo izrakteņu saraksta un kritiski svarīgu derīgo izrakteņu un komponentu saraksta izveidi. Ar kodeksu ieviestie jaunie noteikumi paredz nosacījumus metāla rūdu un nemetālisko derīgo izrakteņu un to noderīgo komponentu iekļaušanai stratēģiski un kritiski svarīgu derīgo izrakteņu un komponentu sarakstos.

Likums nosaka, ka pēc centrālās izpildstruktūras priekšlikuma Ministru kabinets apstiprinās: metodiku derīgo izrakteņu iekļaušanai stratēģiski un kritiski svarīgu derīgo izrakteņu sarakstos; novērtējumu par to, cik būtisks ir risks, ka varētu tikt pārtraukta attiecīgo derīgo izrakteņu izejvielu un/vai no šīm derīgo izrakteņu izejvielām pārstrādāto produktu piegāde; un ieteikumi par pasākumiem to piegādes pārtraukšanas riska novēršanai jāapstiprina Ministru kabinetam pēc centrālās izpildstruktūras priekšlikuma iesniegšanas.

Tiek nodrošināta un veicināta sadarbība ar partnervalstīm. Izpildstruktūra, kas īsteno valsts ģeoloģisko pētījumu politiku, piedalīsies Eiropas valstu Ģeoloģisko pētījumu asociācijas darbībās. Programmas ietvaros tiks īstenoti SM pasākumi ar ES un nolīgumi ar citām valstīm.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts